

જાણી સાંપ

યાને

કટોરાભર ખુન.

નામક નાટકના ગાયનો અને ટુંકસાર

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

એમપાયર નાટક કંપની

મેનેજર:—રૂસ્તમજી અરદેશર જિરાદર.

હાલ મુકામ:—સુર્યપ્રકાશ થિએટર, સુરત.

સુરત ખપાટીયા ચક્રાપર આવેલા 'સમાચાર' પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
મેસર્સ 'વિદ્યાર્થી' એન્ડ કંપની તરફથી દેસાઇ બળવંતરાય
રતનજીએ છાપી.

આવૃત્તિ પહેલી]

સને ૧૯૨૩

[પ્રત ૧૫૦૦

કિંમત ચાર આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
૧૯૭૬
ગુજરાતી કાપીરાષ્ટ્ર-સંગ્રહ
૪૬૮

જહેરી સાંપ

નાટકનો પુર્વ વૃતાંત

આગળના જમાનામાં અવધપુરના રાજાનો એક બાકર નામનો સેનાપતી જેણે અવધ રાજમાં ખુબજ વફાદારી કરેલ તેના બદલામાં અવધપુરના સુલતાને એક પટનાનો જીલ્લો તેને હાથમાં આપ્યો હતો. ત્યારે સેનાપતી બાકરે મળેલા જીલ્લાને પોતાના હસ્તકમાં લેવા જતા તેના સાંથે પોતાનો મોટો છોકરો જેનું નામ યાસીમ કે જેની વય સાત વરસની હતી તે યાસીમ હમારા નાટકમાં મુખ્ય પાત્ર નહારસીમ ડાકુના નામથી જોડાયેલ માં આવશે. અને પુત્રશીલ નામની તેની બહેન જેની વય પાંચ વરસની હતી અને નાનો લાઇ સહીમ તેની વય ત્રણ વરસની હતી સેનાપતી બાકરના આ ત્રણ ફરજન હતા. અને બાકર નામે સેનાપતીને એકા નોકર તથા બીજો બાણજ વફાદાર નોકર અકબર નામે તેમજ બીજા પણુ બાણજ સરાહતો સાથે પટના જીલ્લાને કબજે લેવા જતા હતા તેવામાં રસ્તામાં એકા નોકર ગુલામ બાકરના નીચ હાથમાં એકાઇ માટે એવો વિચાર આવ્યો કે આર ને સેનાપતીનું એકજ નામ છે. મટે આમાંથી કુથોડક રૌનીકા ને ફેડવી અને રાતો રાત સેનાપતીને ઝેર આપી દેશે અને હુંજ પટનાને જીલ્લો લઇ લઈ ત્રણ સરાહતો સાથે ફરજથી સેનાપતીને મારી નાખે છે ત્યારે સેનાપતીનો મોટો છોકરો યાસીનથી ડરી પેલા નીચ ગુલામો વિચાર કરે છે કે આ મોટા છોકરા યાસીનને મારીને આ કુથામાં નાખી દેએ એજ વિચાર નાંકી કરી તંબુમાં જઇ યાસીન

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૦૭૫૮- વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ જી ૨૧ ૨૦૧૫-૨૦૧૬

વિષય ૩૪૬૮:૨-૬

ને ધાયલ કરી ઉધે મથે કુવામાં લટકાવે છે પછેથી પેલા જુના વફા
 દાર નોકરને મારવા જાય છે તેવામાં વફાદાર નોકર અકબર એના
 છોકરા અજીજને લઇ નાસી જાય છે અને પેલો બેઠા શુભ મ બાકર
 સલીમ તથા ખુરસીદ આ બે બાગકને લઈ રીહસાલા સાથે પટને
 જઈ રાજપનો કબજે પેતે એક નામ હોવાથી કરી લે છે અને પેલા
 કુવામાં લટકાવેલા યાસીનની શી દશા થઇ તે જોઇએ જામી મએલો
 વફાદાર નોકર એકાએક કુવા તરફ આવી ચડે છે અને માણસનો
 અવાજ સાંભળી કુવામાંથી મહા મહેનતે પેલા યાસીનને બહાર
 કાઢે છે અને પોતાના માલાકના છોકરાને ઓળખી બહુ સારવાર
 કરી સુધીમાં લાવે છે. બેડે બહુ કુવાપરથી ચાલતાં એક મણસનું
 માથુ મળી આવે છે આ માથાને યાસીન જોઇ અને પોતાના બાપનું
 માથુ હોવાથી ધાણુંજ રૂદન કરી અડસેસ કરી પોતાના વફાદાર
 નોકર અકબરે જીવતદાન આપ્યું તેને પિતા તુલ્ય માની તેની સજાહ
 લઇ પોતે એક ડાકૂ તરીકે રહેવા વિચાર કર્યો અને પોતાના બાપનું
 માથુ હાથમાં લઈ ઝરતાં આસુંએ કોંઈથી આ યાસીનનું લોહી ઉકળી
 આવવાથી પોતે પોતાના ધર્માનુસાર પ્રતિજ્ઞા કરે છે મારા બાપને
 મારનારનો બદલો લઇશ ત્યારેજ આ ડાકૂ પણાથી મુકત થઇશ એવું
 પોતાના વફાદાર અકબરને કહી પોતાની એક મોટી ટુકડી જમાવી
 એક પહાડી શુદ્ધામાં રહે છે અને પેલા બનાવટી નવાબના કાવત્રા
 જુએ છે. અને યાસીન પોતે નાહરસાંચ ડાકુ નામથી ઓળખાય છે.
 ત્યાંથી આ નાટકની શરૂઆત થાય છે.

કટોરાબર ખુન

નાટકનો ટૂંક સાર.

અંક પહેલો.

પ્રવેશ-૧-નાહારસીંગ ડાકુ પોતાના પીતાનું માથું હાથમાં લઈ નવાખથી વેર લેવાના સોગંદ ખાય છે.

પ્રવેશ-૨-અનાવટી નવાખ પોતાના ખુશામતખોર નોકરો સાથે ખુરશીદ નામની મરહુમ નવાખની દીકરીના ઉપર ખોટી દાનત કરી પોતાના કબજામાં કેવી રીતે લેવી તેની યોજના કરે છે તેટલામાં ખુરશીદનું આવવું અને નવાખની નીચ ધારણા જોઈ તેને ધીકારવો નવાખનું બળાટકર કરવા જવું અને રાણીનું આવવું અને ખુરશીદને બચાવવું આ દેખવ નહારસીંગ ડાકુએ છુપી રીતે જોવો.

પ્રવેશ-૩-ડાકુર ગુલામજીભાનીનું ઘર તેમાં દુલ્હા મીયાં કબુતર બાજની મુલાકાત બંનેની વાતચીત.

પ્રવેશ-૪-બહેરામખાન કુ' સુખ સાથે અકબરી નામની ડાકુર ગુલામજીભાનીની છોકરી માટે યોગ્ય વરની ગોઠવણ માટે વિચાર કરવો તેવામાં અકબરીએ પોતાના યોવનના વખાણ કરતાં પ્રવેશ થવું તેનો આશંક હમીદ અને અકબરીની છેડછાડ.

પ્રવેશ-૫-અનાવટી નવાખની બેગમે ખુરશીદને નવાખના પંજ માંથી બચાવી પોતાના પીતાને ત્યાં રાખેલી હોવાથી બેગમના પીતા બહેરામખાએ ખુરશીદનું લગન એક લાયક માણસ નામે નાશીર સાથે કરી આપેલ છે. ખુરશીદના લગનને એક વરસ પુરું થતાં એક છોક

રાને જન્મ આપ્યો હતો અને પુરશીદ તથા તેનો ધણી નાસીરની વાતચીત પુરી કરતાં નાસીર ત્યાંથી ચાલ્યો જાય છે અને બેનાવટી નવાબ પોતાના સસરા બહેરામખાન ઉપર ખદા થઇ આવવું અને પોતાના સાથીઓ પાસે બહેરામખાનનું મોં દાખી પુરશીદને તથા તેના કુમળા બાળકને ઉપાડી લઇ જાય છે.

પ્રવેશ-૬-બદલુ નોકર ડાક્ટરની ખોજમાં અને દુલ્હામીયાં પોતાની નોકરીની શીકરમાં પ્રવેશ થાય છે અને દુલ્હામીયાં બેનાવટી ડાક્ટર થઇ બદલુની સાથે જાય છે.

પ્રવેશ-૭-કમીદ બેનાવટી બીમાર થઇ પોતાના પલંગ ઉપર સુઇ રહ્યો છે, બેનાવટી ડાક્ટર દુલ્હામીયાં આવી ચાલાકી કરે છે.

પ્રવેશ-૮-શીકરી છોકરી મામુના પોતાના મહેરદાર સલીમના વખાણ કરતાં પ્રવેશ થવું સલીમ અને મામુનાનો વિનોદ કરતાં જવું અંબેલી નામની એક ખુબસૂરત છોકરી પોતાના આશક અજીને યાદ આવવું.

પ્રવેશ-૯-બોયમનો ભાગ તેમાં બેનાવટી નવાબે પુરશીદને કેદ કરેલી છે અને તેના છોકરાનું પારણું બુઝાવતી પુરશીદનું દેખાવું લેવામાં બેનાવટી નવાબ પોતાના નોકરો સાથે આવી પુરશીદને પોતાની રાણી બેનાવવા સમજાવે છે. પુરશીદ પોતે ધણી પવિત્ર હોવાથી માનતી નથી ત્યારે નવાબ તેના કુમળાં બાળકને પારણામાંથી લઇને મારી નાખે છે તે જોઇ પુરશીદ બેલાન લઇ જમીન પર પડે છે અને બીજી બે સાહેલીઓને પણ પેલો ખૂબી નવાબ મારી નાખે છે અને ત્યાંથી એકદમ ભાગી જાય છે “ ટેબલો ”

અંક બીજો

પ્રવેશ-૧-ગંગામાં નહારસીંગ ડાકુ પોતાની લેગી કચેલી દુકડી સાથે દેખાવ દેવો.

પ્રવેશ-૨-જનાવટી નવાખનો એક સાથી ક્યુમ તેને નહારસીંગના માણસો કેદ કરી નહારસીંગ પાસે લાવે છે. અને નહારસીંગને બનેલી ખુરસીદનો ધણુ ત્યાં દીવાનાની હાલતમાં આવે છે.

પ્રવેશ-૩-એક બગીચામાં રરિક્ષ આરીજ બે જણા એક બનાવટી છોકરને નવાખના નાના છોરાનો પહેરવેશ પહેરાવી સત્રીમને ઠગવા આવે છે. અને આ છોકરાને મારી નાખવતું તહેામત સત્રીમના પર મુકે છે. તે બંને નવાખ ધણુ પોતાના છોકરાને મારી નાખ્યો તે બાબતમાં ઢોંગથી રુદન કરે છે અને સત્રીમને ખુની તરીકે જીવમાં મોકલે છે. શરીર પોતાની છોકરી મામુનાને મારવા જાય છે, તેવામાં નહારસીંગ શીરને મારી મામુનાને બચાવે છે.

પ્રવેશ-૪-બહેરામખાન અકબરીને તેના બાપના આવાના સંભાચાર આવે છે.

પ્રવેશ-૫-હમીદ અને દુલ્લામીયા અને કુલસુમ અને બહેરામખાન આ સર્વેનો ગોટાલો.

પ્રવેશ-૬-તયખાનામાં ખુરશીદ જે તાના બચ્ચાંના મરણથી દીવાનપદ્માં છે, તેવામાં તેનો ભાઈ નહારસીંગ નાસીરને લાવી ખુરશીદ સાથે મેળવે છે, અને પોતાની બહેન ખુરશીદને ત્યાં તેના બનેલી નાસીરને નહારસીંગ પોતાના સાથે લઇ જાય છે.

પ્રવેશ-૭-બહેરામખાનનું ઘર તેમાં બનાવટી ડો. દુલ્લામીયા હવે ડેક્ટર ગુલામજીલાનીનો વેશ છોડી દે છે.

પ્રવેશ-૮-સલીમને બનાવટી નવાબે ફેદ કરેલ છે, ત્યાં તેનો બાઈ નહારસીંગ ડાકુ પોતાનો બાઈ છે એમ સાચાત કરી બે બાઈ મળે છે. અને નહારસીંગ સલીમને કેદખાનામાંથી લઈ બચ છે. ૨૦૨૦.

અંક ત્રીજો

પ્રવેશ-૧-જંગલમાં નહારસીંગ પોતાના સાથીઓ સાથે બેઠો બેઠો વીચાર કરે છે કે બાપણે જે અરજ મોકલી છે તેનો જવાબ કેમ ન આવ્યો તેવામાં જવાબ લઈ એક માણસ આવે છે અરજ વાંચી નહારસીંગ અવધ જવા તૈયાર થાય છે. અને પછીથી ચંબેલી અને તેનો આજ્ઞક અછતની ખાર મહોબ્બતની બાઈ.

પ્રવેશ-૨-કુલસુખ અને દુલ્હા મીવાંતી વાતચાત અને ખારની મુશ્કેલી.

પ્રવેશ-૩-સુલતાન અવધ નહારસીંગ ડાકુની અરજ વાંચી બહુજ વીચારમાં પડે છે કે શું કરવું. ?

પ્રવેશ ૪-દુલ્હા મીવાંતી કુલસુખ સાથે જંગલ અને હમીદનું અકબરી સાથે જંગલ

પ્રવેશ-૫-સુલતાન અવધનો દરબાર તેમાં નહારસીંગ ડાકુ ત્યાં બનાવટી નવાબનો ઇનસાફ કરી નહારસીંગ પોતાનું અસલી નામ માસીન બતાવી પોતાના બાઈ સલીમને પટનાનું રાજ સુલતાન પાસે અપાવવું અને બનાવટી નવાબને હાથીના પગમાં દવાની મારી નખાવશે. ચંબેલીના અછત સાથે જંગલ.

માસીન ! આમીન ! !

આમીન ! ! !

સમાપ્ત.

જહોરી સાંપ

નાટકનાં પાત્રો.

(પુરૂષ પાત્રો)

સુલતાને અવધ—અવધપુરનો આદશાહ.

બાકર—પોતાના માલીકનું ખુન કરી રાજ પચાવનાર ફરેખી નવાખ.

શરીફ, કંથુમ, આરીશ—ફરેખી નવાખના સાથી

સલીમ—રાજ્યના ખરા માલીકનો નાનો શાહજાદો અને ફરેખી નવાખનો ખજનચી.

નાહરસીંગ—અસલી નવાખનો મોટો શાહજાદો યાત્રીન બીન બાકર.

અકબર—પટનાના ખરા નવાખનો વફાદાર નોકર

અલ્લજ—અકબરનો દીકરો ચંમેલીનો આશક.

બહેરામખાં—પટનાનો માજી વજીર અને ફરેખી નવાખનો સસરો.

હમીદ—બહેરામખાંનો છોકરો અકબરીનો આશક.

દુલ્હાંમીયાં—કબુતરખાજ કલકત્તાનો કડકા બંગાલી, કુલસુમનો પુરાનો આશક

બહુ—બહેરામખાંનો ડરપોક નોકર.

ડા. ગુલામ જ્ઞાન—ગાંધીપુરનો સિવિલ સર્જન અકબરીનો બાપ.

કમર—ફરેખી નવાખનો છોકરો.

નાસિર—ગાંધીપુરનો ગરીબ સ્થિતિનો રહીશ, ખુરશીદનો વર.

તે ઉપરાંત—વજીર, દરબારી નોકર, સિપાઇ, પોસ્ટમેન, અહુ વગેરે.

સ્ત્રી પાત્રો.

બેગમ—બહેરામખાંની છોકરી તે ફરેખી નવાબની મહોરદાર.

ખુરશીદલકા—પટનાના અસલી નવાબની શાહનદી, નાસીરના મહોરદાર.

અંબેલી—મામુનાની બેનપણી, અજીજના માથુક.

ડાલી—એક અસરાફ ખવાસણી.

કુલસુમ—બહેરામખાંની વીધવા બેન બાદમાં દુલ્હાબીયાંના મહોરદાર

અરબન—ડાક્ટર ગુલામ જેલાનીની મહોરદાર

અકબરી—ડા. ગુલામ જેલાનીની છોકરી, હમીદની માથુક.

જાહેરી સાંપ

નાટકના ગાયનો

અંક પહેલો

સહેલીમાં—

૧

ખારી બેચું બેઈમસાલ જીલજલાલ લાજવાલ
નજર પડા હરજા તુહી તુહી સખમૈ મૌલા—ખારી-
તુ આલમકા સરજનહાર તુ હય કિદીંગાર સત્તાર
પયદા કરનહાર ગફાર માલીક પરવર સખકા
સખકુછ તુઝકો ઇબતેચાર હય, મોત જીસ્ત
નિન્નો બશર અરજો ફલકે મલક તલકકા અફસરતુ—ખારી
દારે શુબ્હો શામ તુહીઆ ગાજ તુહી અંજામ તુહી
રેહમાન રેહમાન હાયમ કાયમ રેહમાન
તુહી લા ફાની હય તુહી માઅબુદ હય
આંખોમે પિનહાં પરહરજા મોબુદ હય
તેરે કુરબાન તેરે કુરબાન તેરે કુરબાન
તુ કરીમ તુ રહીમ કાદીરકદીમ બાકી—દારી.

સહેલીયા ૧—

૨

આંખે નજીને દેંગી તેરી પ્રીતન જામુએ
ઇનખી ડકી એસે અંક રહી હય કળા મુજે

સહેલી ૨—તેજે નીગાહ નાજને તાકા હય કયા મુજે

ગોયા ખુલા રહી હય ખુશીસે કળા મુજે

કલ મુજે કરડાલારે હાય પાસ ખુલાકે

નજર મિલાકે

ના છુરી તલવાર ના ખંજર ના લીચે

હોથમે બાલારે

તીરે અદાસે કર ગયે ખીસમીલ ચુટકીસે દીલમલ

ડાલારે—હાય.

નવાખ—

૩

હમને છે ડાકીસ ના ગનકો છુવતહી મારે કુંકાર

ખાતોકી સખ કુસુગરી ખાતિલ કરતી હય જરી જરી

શીશીમે ઉતરતી નહીં પરીસંખમંતર હય બે કાર—હમને

સહેલીયા—

૪

હમ વારીયાં ખવાહી ન ખવાહી એ અશ્ક ખારીયાં

કુલનહાર ગલેમેં; ડાલતી નાકાહે ના ડાલતી કાહે

કંઘી ચોટીસે બેજરીયાં, નાગન અલાગનકી

ખવારીયાં—હમ.

ખ્યારી અખીયનમેં સીયાહીન સુરમા બનકે બચરાગન

ખિસારીયાં

કારી કટારીયાં, આખરૂકી આરીયાં, ખોટી કરો

નહન કીધારીયાં

નવાબ—

૫

જાને દે જાને દે હય રહે કયા
 બેકાર હય સારી તે હારીયે ધુમ, ક્યસા પાપી
 હય જમાના

તુને જાના કયા પાની પાની હોરાની
 યે કયસી નાદાની ડાની હય તૂને—જાને.
 બહુ શુમાન હાય શૌહરપર હય કયસી નારી
 ખાતેં કુ.બુલહી બનાના, જીમેં કયા હય જો તું પીછે પડીહય
 યું મેરે, રોજકી રોજ યેહી બલા.

બહેરામ—

૬

કયસે કર રાખેં કર્વારી કુમારીયાં
 અબ નહીં વાકી બારી ઉમરીયાં
 તાનેપર તાના મુખપર મારે
 અપને પરાયે સારી નગરીયા—કયસે.
 ખ્યાહુ રચાયે કાહુસે વાકી
 તો ન રહેગી નીચી નજરિયા—કયસે

અકબર—

૭

કહું કાંસે શરમકી હય ખાત
 મુઝિકલસે કટતી હય રાત—નિગોડી.
 મોશી સુની હય બગિચા માલીસે ખાલી
 કુલે હય ફલ કુલ પાત—દધરે મોરે.
 ગયા પહેલા જમાના—અપતો નિમાના
 ગંદરા ગયા ગોરા ગાત—મુઠ્ઠી ચોલી ન અંગમે સમાત

નાસિર--

૮

નાર જાકોપતિ વરતા વહી શાદ જગમેં
 શાદ જગમેં વહી આખાદ જગમેં
 નારી પતિ વરતા જાકી વાકો સ્વર્ગ હય જીતેજી
 લખપે હોગીના ફરીયાદ જગમેં—નાર.
 પાઈ જો કરક શા નારી જીતેજી નરક હય ભારી
 સમ્પત હો સારી ખરખાદ જગમેં—નાર.

ખદલુ, દુલહા—

૯

હાય અલ્લાહ અબ કયા કરેં તખીબ અબ તલક ન મિલા
 હાય અલ્લાહ અબ કયા કરેં નસીબ અબ તલક ન ખુલા
 કહાં મર ગયે તમામ નખના ચહાંલી કામ
 હાય રેતખીબ, હાયરે નસીબ, હાયરે તખીબ
 વો મર્દક વો મર્દક વો મર્દક ઘર ખુલાકે સરપ્રીરાએ
 ચલે ખાખા .કદમ .કદમ .અદમ વદમસે દુલ લાએ—હાય
 અખતો દોજખકે સીવા જાઇએ પ્રીલકેર કહાં
 કીજે પરદેસમેં જાકર ગિલઓ જોર કહાં
 વો ગુનેહગાર ગએ હાંગે ભલા ઓર કહાં
 દુંદીયે રચન ખસેરે કે રલિયે ઠોર કહાં—વો મર્દક.

મામુના--

૧૦

ખ્યારી ખ્યારી હારે મોરે સાજના તે હારી છટા કયા
 ખ્યારી ખ્યારી લાગે

૧૬

અસત પરસત હું મનહરસે, ફિરથી દરશનકો મનતરસે
જ્યા લલચાયે મોરે સાજના તે હારી છટા ક્યા પ્યાલી—
ઉંકે અન્હાજપે કુરખાન ખુશ અન્હાજ હય વોહ
ઉંકે કદમોપે પ્રીદા હમ હમો હમસાજ હય વોહ
માલો .જરહુસ્નો જવાનીપે મુઝેનાજ નહીં
જનકે દામનસે લગી હું સખમે ના.જ હય વોહ—અસરત

અંબેલી--

૧૧

સાવલ બાંકેરે ન.જર મોરી આ ગયે
ના કંછ કહે ગએ ના કંછ જુન ગયે
મોહે બારી હિમરીચામેં રાગ લગા ગએ
ક્યા .ખખરથી કે કોઇ તીરે અદા હોતા હય
દેખ લેનાબી .હસીનોકા બલા હોતા હય
મીઠા મીઠાસા ચહાં દર્દ જરા હોતા હય
જખમંચ તન હાઇમેં હોતી હું સિવા હોતા હય
કિસસે પુછું કે મેરે દિલમે ચહે ક્યા હોતા હય.

અંબેલી--

૧૨

દેખી સૂરત તેહારી સિપઇયા
સુધ નરહી મોરે તનકીરે
નયન મિલાવત અયન બિસર ગયો
બહુ બરીથી નજર તોરી
બિરહાકી આગ લગાઇ—સિપઇયા.

જમીપેં ફિસ્તરહ અય આસમાં રહે કોઈ
 .ગમે .ખમુ શકો કયુ કર ભલા સહે કોઈ
 .હવાસ બાજતા મુહપર હવાઈ ચા બેચયન
 મેરા રહે હાલજે દેખે તો કયા કહે કોઈ

હાલી--

૧૩

આલી, સુરંગ હજારા પલના, પ્યારા પલના જુલાવે લલના
 ને અંખી ઝપકા ઇયાં બધા ઇયાં—

પડી રંગી રેશમકી ઠોરીયા આરી આરી સખા દેવે લોચિયાં
 અનોખા પિંગુડા હિલાઈયા

ધીમીં ચાલસે મીઠી મીઠી નીંદકી બહારદે હમ વારીયાં
 ઝપકે હય અબકે અલી નયનરી પૈયાં પડું

લગ જાયેં મેરે લાલકે લોચનાં

બચવા ચોકેના યે સોચના પૈયાં પડું લગ જાયેં—આલી.

અંક બીજો.

સખડાકું—

૧૪

છુરી કટારી ખુદંગો પથકાં ચહે તે ગ જોહરદાર
 સિનાનો તીરોકમાનો તરકસ વહીહંચ સચ્ચે ચાર
 સિપરહય પુસ્તે પનાહ હરદમતખર બિરાદર વાર
 મદદગાર સરખસર નિગેહબાં કમરબાંધે હથિયાર
 મ.જેમ.જેસે લહુ પીયો ખુનીખુખારોકે
 ગલે કટેંગે ખ.ડે ખ.ડે પાળ નાહિન્નરોં કે
 અખદિન આયા કાટછાંટકા

અળળ--

૧૫

નયનનમેં શીરત જોખનકા રંગ
 ચીનીકી પુતલી તોરે ઢંગ—નયન.
 ખટક કરન હાથે કાહે અટક રહે
 નયન નયનકે સંગ—નયન,

અકબરી—

૧૬

દેખુંગી ખ્યારે અખબાકા મુખ.ડા
 ખ્યારા ખ્યારા, ખ્યારા ખ્યારા, ખ્યારારી—દેખુંગી
 ભુલે હુવે થે હમે અખતક દિલસે
 દિલસે જાયગા સારા રૂંદારા, સારારી
 એક મુદતકા દુઃખડા—દેખુંગી
 રખખેગા ઉલકત બહમ અખસખ કુખા
 કુખા શીરતા થા મારા મારા, મારારી
 દિલ ઉખડાહી ઉખડા

દુલ્હા—

૧૭

આહાહા નખુલા નખુલા ઝાસા મતલબકા લગ્નકા પાસી
ચહેસીધા તકદીરસે પ.ડા

આહાહા ઉલટા સુલટા ચકમા થા દુબલા પતલાપઠઠા
પરખાસા તકદીરસે લ.ડા

આંખે લ.ડાઉ દીલદારસે પછશે ઉડાઉ બીમારસે.

પાયો હય ધીમેશાને ખુદાહય પાની પે આઇ બાલાઇ હય

દુલ્હા—

૧૮

ખાંધા હોસેહરા કબીબની તો હમ મુંહન દિખાયે

હાથો મેં મેંહદી રચી જાની તો હમ હાથ કટાયે

ગુજરે નૌદસેક સાલ હયે અલીવહી ખ્યાલ

હાં યાદે સનમ કમહો જીસે કયા મજલ

ખ્યારી તોરા ફંખે પુરનુર કબી ન આંખોસે હુવાદુર

બારબારઇસ ઉલફતકી તહે દિલસે મશકુર

કુલસુંમ—

૧૯

હોગી નગર બદનામી લગર હટ મત કરના—હોગી.

ચોરી ચકોરીસે હંસના હંસના

ઇસમેં હય એક ખટકા ન મોરી દુરગત કરના

મુજસેં ન હોગી અચક્કી દિટાઇ

વોહલી ખુલ્લમ ખુલ્લા કિસીસે ઉલફત કરના—હોગી.

દુલ્હા—

૨૦

કટી જીન્દગાની ગર્ઠ નવજવાની ગલે જાંજલ નડાલ
 અલી હય અયજની વહી આનાકાની કરો મંજુર વિસાલ
 વાદે વધદે કહાં કે કૌલ દિજે શાદીકા શાદી કરે
 વારીમંચ દુલ્હામીયા કે, હો સાદ સાદ સાદ
 કૌલે હિજાબો કુખુલ મિલા જગરમે હૌ રહી હય સનનન
 જાતા રહા તેરે દિલકા ગિલા, ગલે મિલો ખુશી ખુશી

દુલ્હા—

૨૧

મિલી ખ્યારી બેટી તું મુઝે નુરે નિગાહ તુઝે
 કરલું મય જીભરકે ખ્યાર
 દુલારી મેરી કરલું મય જીભરકે ખ્યાર
 ચેથા અરમાન દેખું અપને અજબા જાનકી સુરત
 ખડી હય સામને આંખો કે કયા અરમાનકી સુરત
 મંચલી નવશાહ બનુગા અરજે ઘોડે ચઢુંગા
 તુઝકો બનાઉંગા શહબાલા, બેટા તુઝકો—
 ચુકા ખ્યાનમેં, બેટાથા દયાનમે
 તબ તો હય ઠીક અજબા—મિલી

અંક ત્રીજો

ચોરો—

૨૨

સુન અય હુજતે અંગુર દિખાદે નુર હયા કર ફર
નસેમે ચુર રહેં મખમૂર—સુન.

ખાકી કલાલા ભરભર કે ખ્યાલી શીશાગર ખાલી રહે

આંખોમે લાલી ગમે બેએએતે ડાલીકાકુર

કાકકા ઘુંઘટ હુટાદે આતશી રૂખ સારસે

દમમેરા રૂકતો હય ઇસ બિલ્લોરકી દિવારસે

જી નહીં ભરતા હય અયસી લજજ તે દિવારસે

ઓ કે બે પરદા લીપટબા સિનયે મય ખારસે

સહીમ—

૨૩

કાનન સુની બાત સોયાંને ખુલાઈ દોરી દોરીરે

સુંઘ ખુધ આઈ લાઈ કહાંસે

માન બાત મોરે બિયાકી—

અત સુખદાઈ લાઈ જહાંમેં

આન ખાન મોરે ગિયાકી—

અંબલી—

૨૪

ચલા બારે બે દહીં સિપાહીયા હર જૈયા વાહિયા

તોરે સંગ નાહીં ખોલતી—

ગરજઇયા ફૂખ દઇયા—હરજઇયા—વાહીયા—તોરે અંગ

અણજ--માનો માનો માનોજ માનો

વાદા હમારા જુડા ન જનો

આંખોંસે આતા મોકા જો પાતા પ્યારીકો મંચ

અપની ગરવા લગાતા.

ચંબેલી--

૨૫

ખારે ખાલમવા પ્યારે સજનવા

તોરા દામનવા ચાહે જમાના છુડાંના મંચમાનું નાહી

કોઇ તોહે બોલે મતવારી નાકારી તો પ્યારી—

મંચ માનુ નહીં.

લાખ મનાયે કોઇ મોકો રિઝાકે

દેખું ન કાહુકો મય આંખ ઉઠાકે—

કામનિયારે મેરા દમ યુ ના ભરો

સાજનવારે શર્મિન્દા યુ ના કરો

મામુના મુઝસે મિલનેકો બરજો તો ફિર ક્યા કરો—

મંચમાનું નાહી.

સખ--

૨૬

હિલકર મિલકર સખ એક દિલ કરહાં ગાવો મુખારક બાદ

હમલી રાજી તુમલી રાજી હોં સખ હરદમ દિલશાદ

ઉલજન સુલજન સખ કુછ ગુજરી હય ચકકરકી ફર્યાદ

શાદી ખાના આખાદીસે ગમ બરખાદ

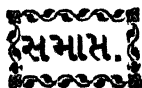
ધુમ ધામસે પડે ગીઆજ બધાઈ બધાઈ બધાઈ બધાઈ

મારી લેદડી ખુબ હો ગઈ સદાઈ હાંરે હાંરે શિકવે
મારે આપસકે—

સ્હેલીયાં

૨૭

કદી આયુંદા કદી નહિ આયુંદા
વેતુ કેડી ગલો શરમાયુંદા
ગરતેરા આપણા વેમાઇઆ—કદીઆયુંદા
વેખાજારે વડેન્દાતકલા
નાલેસોના તેના લે પતલા
અખી મસ્તાનીયાં વેમાઇઆ—કદીઆયુંદા
ઉંચી માડી તે દુધ પછ રેડકા
મેનુ' સારે ટખરદીયા છડકાં
તેરા દીલાસા વેમાઇઆ—કદીઆયુંદા
તાને મારનસાનુ ચતરા
લયલે મંછ તેં સોરા વખરા
ડીઠા તેરા નખરા વેમાઇઆ—કરીઆયુંદા

સગ્નોમાં શુદ્ધ રાજવંશ

ખાદીના ડ્રેસો.

વરરાજને તથા સાંબેલાને માટે સફળહસ્ત
ખાસ ફરમાસથી તૈયાર કરાવેલા રાજવંશી અને લખ
કાદાર શુદ્ધ સ્વદેશી ખાદીના ડ્રેસો તથા ખાદીના ફેંટા
ઓ તેમજ મખમલના રાજવંશી જરીના ડ્રેસો મંદીલો
તાસના સાફઓ અમારે ત્યાંથી ભાડે તેમજ
મળશે. નાટકને માટે તાજ, સુગટો તથા દં
રજવાડા પાઘડીઓ તથા બાલની વીંચો,
સફાઓ, વીગેરે જથ્થાબંધ તથા છુટક બ.
તેમજ વેચવામાં આવે છે.

દુકાન-રજેશનરોડ
તાર. ઓફીસ પાસે
દુધારા શેરીને નકિ-સુરત.

માલેક ડ્રેસ

ગોવનભાઈ નારણદાસ

